

unicef

әрбір бала үшін

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ

БҰҰ БАЛАЛАР ҚОРЫНЫҢ (ЮНИСЕФ)

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ 2021

ЖЕЛТОҚСАН 2021

unicef | әрбір бала үшін

Мазмұны

1 Бөлім: Жағдайға шолу	5
2 Бөлім: Негізгі нәтижелер	11
Әрбір бала аман-есен дамып, дені сау болып өседі	13
Әрбір бала білім алады	13
Әрбір бала зорлық-зомбылық пен қанаудан қорғалған	17
Әрбір бала қауіпсіз және таза ортада өмір сүреді	19
Әрбір баланың өмірде тең мүмкіндіктері бар	19
Салааралық жұмыс	20
3 Бөлім: Серіктестік	21
4-бөлім: Инновациялар және меңгерілген сабақтар	25

Мұқабдағы фотосурет: Сымбат (6) Н ұр-Сұлтан қаласында көшеде ойнап жүр, ал анасы өтіп бара жатқандарға жеміс -жидек сатуда.
@UNICEFKazakhstan/2021/RomanGussak

Алматы емханасының меңгерушісі

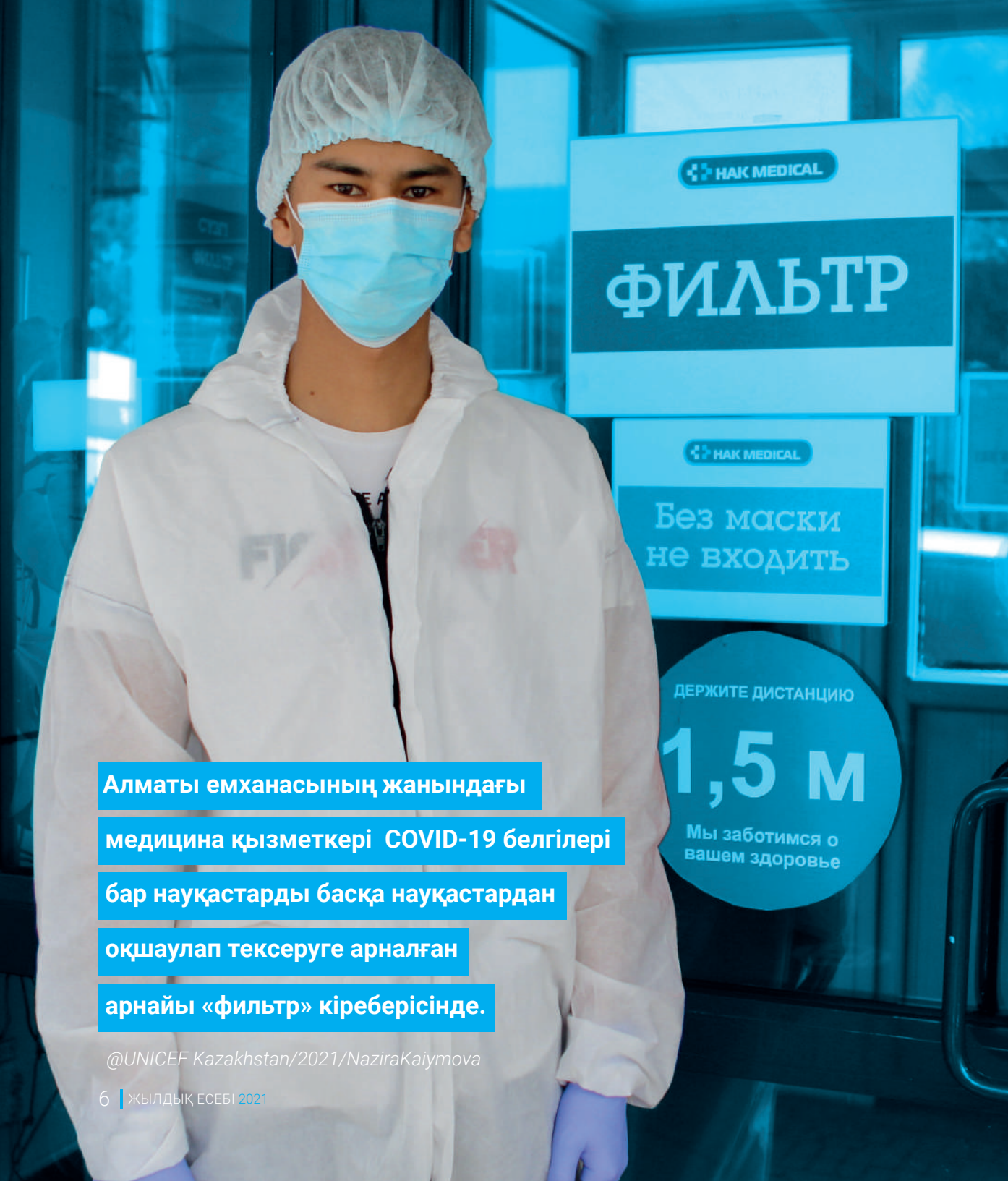
Баян Нұрғалиева COVID-19

пандемиясы кезінде

@UNICEF Kazakhstan/2021/NaziraKaiymova

1 БӨЛІМ

Жағдайға шолу

Алматы емханасының жанындағы
медицина қызметкері COVID-19 белгілері
бар науқастарды басқа науқастардан
оқшаулап тексеруге арналған
арнайы «фильтр» кіреберісінде.

@UNICEF Kazakhstan/2021/NaziraKaiymova

1 бөлім:

Жағдайға шолу

2021 жыл екінші жыл бойы жалғасып келе жатқан жаһандық COVID-19 пандемиясымен күңгірттенді. Пандемия Қазақстан экономикасына, сондай-ақ денсаулық сақтау, білім беру және әлеуметтік қорғау жүйелерін қоса алғанда, қызметтердің кең спектріне әсер етті. Жылдың аяғында шектеулердің көпшілігі жеңілдеп, қыркүйек айында мектептер қайта ашылса да, қоғам үшін салдары біраз уақытқа дейін сезілетін болады. Экономикалық жағдай бұзылды, қаржы резервтері азайды, ал үй шаруашылықтарының тұрақтылығы төмен болды. Иммундаудағы олқылықтар, білім берудегі шығындар және балаларды мектептен шығару, психикалық денсаулық пен тұрмыстық зорлық-зомбылыққа айтарлықтай әсер ету. Сандық құралдар арқылы ақпаратқа деген сұраныс көптеген адамдардың әлеуметтік желілерге жүгінуіне әкелді, олар теріс хабарламалар мен жалған ақпарат көзі болды.

2021 жылы экономиканы біртіндеп қалпына келтіру басталып, жұмыспен қамту көрсеткіштері жақсарды. Бұл негізінен шикі мұнай бағасының өсуіне және Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан жұмсалатын

шығыстарға байланысты болды. Қаңтар мен қыркүйек аралығында экономика 3,5%-ға өсті, дегенмен инфляция жылдың көп бөлігінде жеделдеп, нәтижесінде 8,4% құрады. Бағаның өсуі, оның ішінде негізгі азық-түлік құнының жыл сайын 11%-ға өсуі үй шаруашылықтарының сатып алу қабілеті мен қаржылық әлауқатына нұқсан келтірді. Үй шаруашылықтары шығыстарының жалпы сомасындағы азық-түлік шығындарының үлесі едәуір өсті, ал елдің көп бөлігінде азық-түлік қауіпсіздігі деңгейі жоғары болып қала береді.

2021 жылы БҰҰ-ның Қазақстандағы Тұрақты үйлестірушісінің Кеңсесі БҰҰ агенттіктерімен ынтымақтаса отырып және БҰҰДБ мен ЮНИСЕФ бірлесіп қаржыландырған кезде халық үшін пандемияның салдарын анықтау және бағалау үшін COVID-19 әлеуметтік-экономикалық әсерін бағалаудың екінші раундын өткізді (ӘЭӘБ). Негізгі қорытынды - бұрын болған теңсіздік күшейіп, пандемия халықтың осал топтарына пропорционалды түрде қатты әсер етті. Ең көп зардап шеккендер - әйелдер, мүгедектігі бар адамдар және басқа да осал топтар, сондай-ақ өзін-өзі жұмыспен қамтығандар. Карантин халықтың көп бөлігіне үлкен қаржылық әсер етті, сондай-ақ отбасылық қатынастарға да әсер етті. Мұны көбінесе аз қамтылған, толық емес және көп балалы отбасылар, жұмыссыздар мен қарт адамдар сезінді.

COVID-19 Қазақстанның үлкен жүктемеге ұшыраған денсаулық сақтау жүйесінде елеулі мәселелерді анықтады. ӘЭӘБ респонденттердің 10%-ға жуығы әртүрлі себептермен медициналық көмек ала алмайтындықтарын, ал 16,4% толық көлемде болмаса да, медициналық көмек алғанын айтты. Еліміздегі медицина қызметкерлерінің тек 61% ғана жеке қорғау құралдарымен толық қамтамасыз етілді. Көптеген себептері бар вакцинацияға деген сенімсіздік, COVID-19 таралуын болдырмауға негізгі кедергі болып табылады және сауалнамаға қатысқан респонденттердің 53% ешқандай жағдайда екпе алмайтындарын айтты.

Барлық азаматтар үшін сапалы және қолжетімді денсаулық сақтауды қамтамасыз ету үшін «2021-2025 жылдарға арналған Дені сау ұлт» ұлттық жобасы қабылданды. Ол медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасын арттыруды, эпидемиологиялық болжау мен ден қоюдың қазіргі заманғы жүйесін дамытуды, отандық фармацевтика өнеркәсібін қолдауды және салауатты өмір салтын ұстанатын халықтың үлесін ұлғайтуды қамтиды.

ӘЭӘБ респонденттерінің

10%-ға

жуығы әртүрлі себептермен медициналық көмек ала алмай жүргендерін айтты.

16,4%-ы

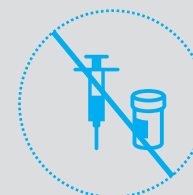
толық көлемде көрсетілмесе де, медициналық көмек алды.

Республикадағы медицина қызметкерлерінің

61%-ға

жуығы ғана жеке орғаныс құралдарымен толық қамтамасыз етілген.

Сауалнамаға қатысқан респонденттердің

53%

ешбір жағдайда екпе алмайтындарын айтты.

2-сынып оқушылары «Әлемді тану»
сабағында , №8 мектеп-гимназиясы,
Щучинск, Қазақстан

@UNICEF_Kazakhstan/2021/ValeriyKalyiev

Пандемияға дейін он студенттің алтауы функционалды түрде сауатсыз болған, енді бұл

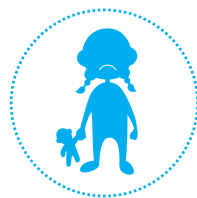
100 000 астам адамға артуы мүмкін.

Қазақстанның білім беру жүйесінде COVID-19 пандемиясына дейін де қиындықтар байқалды. Пандемия кезінде білім берудегі шығындардан басқа, жүйе әлсіз тұстарды, соның ішінде мұғалімдер мен оқушылардың сандық дағдыларының болмауын, мектепке дейінгі білім беру сапасындағы айырмашылықтарды, интернет жылдамдығының жеткіліксіздігін және балалардың берілетін дағдыларды қолдану қабілетінің нашарлығын анықтайтын бірқатар мәселелерге тап болды. ӘӘБ зерттеуі мектеп жасындағы балалары мен студенттері бар респондент ата-аналардың 93% шектеулер кезінде қашықтан оқытуға өткенін, алайда олардың 25% интернет байланысы жоқ екенін көрсетті. Білім беру жүйесі қашықтан оқытуға дайын болмады және бұл балалар мен студенттерге едәуір әсер етті. Аналар әлі де қашықтан оқитын балалар үшін негізгі көмек көзі болып табылады (52%), ал әкелердің тек 7% ғана балаларына көмектеседі. Он студенттің алтауы пандемияға дейін функционалды сауатсыз болды, нәтижесінде қазір бұл сан 100 000-нан астам адамға артуы мүмкін. Дүниежүзілік банк пандемияға байланысты сапалы білімге тең емес қол

жетімділікті елдегі адами капиталды дамыту үшін үлкен қауіп ретінде анықтады және пандемияға байланысты оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау жөніндегі Халықаралық бағдарлама (PISA) бойынша үлгерім сегіз тармаққа төмендейді және халықтың маргиналданды және әлеуметтік осал топтары ең көп зардап шегеді деп есептеді.

Осы міндеттерді шешу үшін Қазақстан «2021-2025 жылдарға арналған «Білімді ұлт» Сапалы білім беру» ұлттық жобасын әзірлеп, қабылдады. Ол мектепке дейінгі білім беру мен оқытудың қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз етуді, білім беру сапасындағы олқылықтарды қысқартуды, сондай-ақ қауіпсіз және заманауи оқыту ортасын қамтамасыз етуді қамтиды.

Отбасылар үшін теріс әлеуметтік-экономикалық салдары айтарлықтай болды. ӘӘБ

ӘЕБ мәліметтері бойынша, төтенше жағдай және карантиндік шектеулер тұрмыстық зорлық-зомбылық деңгейіне қатты әсер етті, ол 2019 жылмен салыстырғанда

41.7% өсті.

Тұрмыстық зорлық-зомбылық жағдайларының тек

25% кінәлілер жауапқа тартылған.

мәліметтері бойынша, төтенше жағдай мен карантиндік шектеулер тұрмыстық зорлық-зомбылық деңгейіне едәуір әсер етті, ол 2019 жылмен салыстырғанда 41,7%-ға өсті. Үйдегі зорлық-зомбылықтың тек 25 пайызында ғана зорлаушылар жауапқа тартылды.

Бір жыл ішінде президент пен парламент бірқатар реформаларды бастады, соның ішінде әйелдерге тыйым салынған мамандықтар тізімін алып тастау, сот жүйесінің тәуелсіздігін нығайту және саяси партиялардың Мәжіліске өту үшін сайлау шегін төмендету. Сондай-ақ, Президент миллионнан астам адамға тікелей әсер ететін ең төменгі жалақының өсуі, бизнесті ынталандыру үшін енгізілетін шаралар және кейбір бюджет қызметкерлерінің жалақысын жыл сайын көтеру туралы жариялады.

2021 жылы Қазақстан БҰҰ Адам құқықтары жөніндегі кеңесіне 2022-2024 жылдарға сайланды. Кеңестегі жұмысының басым бағыттары төзбеушіліктің барлық түрлерімен күрес, инклюзивті және жалпыға бірдей білім беруді қолдау және қамтамасыз ету, сондай-ақ COVID-19 пандемиясы жағдайында адам құқықтарын сақтау болады.

Омбудсмен институтын Париж қағидаттарына көбірек сәйкестікке келтіретін «Қазақстан Республикасындағы Адам құқықтары жөніндегі Уәкіл туралы» заң жобасы әзірленіп, Парламент қарауында жатыр.

Назар Самуратов (5 жаста) пен Кристина
Садырева (5 жас) ұсақ моторикасын дамыта
отырып, қолөнер бұйымдарын бірге жасауда.
«Ромашка» балабақшасы, Зеленый Бор ауылы,
Бурабай ауданы, Ақмола облысы, Қазақстан.

@UNICEF Kazakhstan/2021/ValeriyKalyiev

2 БӨЛІМ | Негізгі нәтижелер

Алматы емханасының мобильді тобы
COVID-19 пандемиясы кезінде науқастың
үйінің жанында ПТР тестін алуда.

@UNICEF Kazakhstan/2021/NaziraKaiymova

2 бөлім:

Негізгі нәтижелер

2021-2025 жылдарға арналған жаңа елдік бағдарлама [Біріккен Ұлттар Ұйымының тұрақты даму мақсатындағы ынтымақтастық жөніндегі негіздеме бағдарламасы] БҰҰТ-ДЫНБ-ға сәйкес іске қосылды.

Әрбір бала аман-есен дамып, дені сау болып өседім

Иммундау

АҚШ Халықаралық даму агенттігі (USAID) қаржыландыратын иммундау жүйесін нығайту бағдарламасы аясында балалар вакциналарына сұранысты арттыру және иммундаудан бас тартуға әкелетін ата-аналардың өсіп келе жатқан алаңдаушылықтарын шешу үшін ақпараттық-түсіндіру шараларының кешені өткізілді. 2 600 ата-ана мен медицина қызметкерлерінен балаларды вакцинациялау саласындағы білімдерін, қарым-қатынасы мен тәжірибесін зерттеу мақсатында сұхбат алынды. Алынған нәтижелер негізінде әртүрлі коммуникациялық іс-шаралармен кешенді тәсіл қабылданды. Денсаулық сақтау министрлігі (ДСМ), Қазақстанның отбасылық дәрігерлер қауымдастығы (ҚОДҚ), Medsupport.kz және PaperLab зерттеу орталығы иммундау жүйесін нығайтудағы

негізгі серіктестер болды. ҚОДҚ-мен серіктестікте ЮНИСЕФ 1600-ден астам дәрігерлер мен медицина қызметкерлері үшін вакцинология бойынша әлеуетті арттыру, жалған медициналық қарсылық білдіру және иммундау мәселелері бойынша тұлғааралық қарым-қатынас дағдылары бойынша 5 апталық тренинг ұйымдастырды. Қоғамдық денсаулық сақтау Ұлттық орталығымен (ҚДСҰО) және MedSupport. KZ әріптестікте Ұлттық екпелер күнтізбесіне енгізілген вакциналар туралы толық ақпараты бар ел тарихындағы алғашқы веб-сайт іске қосылды, оған 85 000-нан астам қолданушы кірді.

АИТВ

ЮНИСЕФ серіктестерімен бірлесіп АИТВ және диабетпен өмір сүретін жасөспірімдер үшін созылмалы аурулар мен салауаттылық кезінде өзіне-өзі көмек көрсету жөніндегі нұсқаулықты және АИТВ-мен өмір сүретін жасөспірімдерді стигматизациялаудың алдын алу бойынша мектептерге, сондай-ақ ЖИТС орталықтары мен алғашқы медициналық-санитарлық көмек (АМСК) мекемелеріне АИТВ және В, С гепатиттерімен ауыратын балалардың ересек медициналық мекемелерге өтуі бойынша әдістемелік

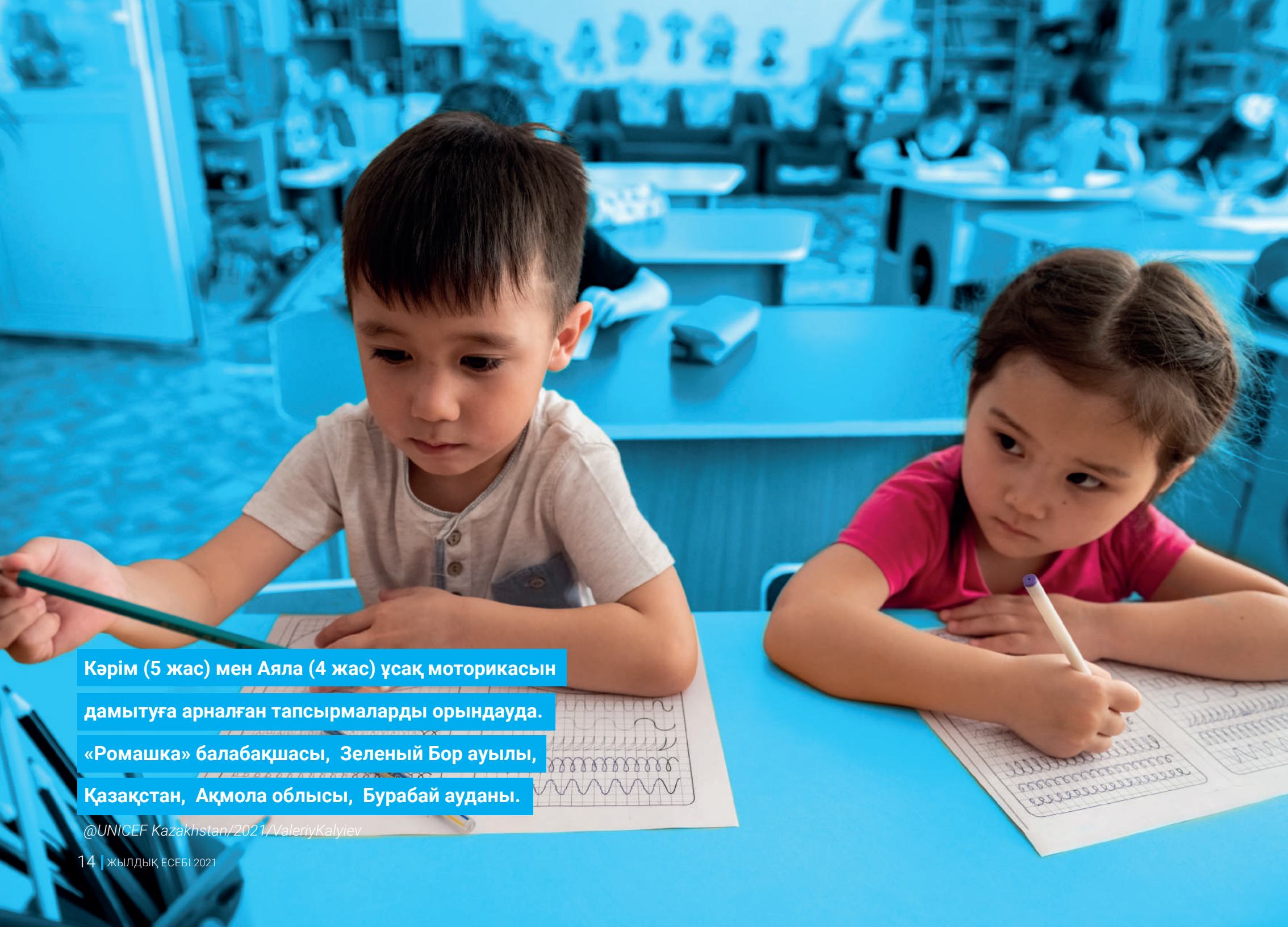
ұсынымдар әзірледі және оларды қолдану ауқымын кеңейтуді қолдады. Алты аймақтағы отыз пилоттық мектеп АИТВ-мен байланысты стигматизацияның алдын алу, гендерлік факторларды ескере отырып, АИТВ-мен өмір сүретін қыздар мен ұлдарды құрметтеу, құпиялылықты қамтамасыз ету және қолдау үшін ресурстармен қамтамасыз етілді. ЮНИСЕФ, ДСМ, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі (ЕХӘҚМ) бірлесіп психоәлеуметтік қолдау және стигманың алдын алу стандарттары бойынша 500-ден астам маманның әлеуетін нығайтты.

Мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту

Республикалық электрондық денсаулық сақтау орталығы ЮНИСЕФ-тің қолдауымен пандемия кезінде ата-аналардың жеке өзі ұсынатын медициналық қызметтердің жетіспеушілігінен және денсаулық сақтау жүйесінің жүктемесінен туындайтын мәселелерді шешу үшін мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту бойынша ата-аналарға арналған мобильді қосымша әзірлеуде.

Тамақтану

ЮНИСЕФ, ҚДСҰО және ДДҰ-мен бірлесіп, 2021-2025 жылдарға арналған балалар арасындағы

Кәрім (5 жас) мен Аяла (4 жас) ұсақ моторикасын

дамытуға арналған тапсырмаларды орындауда.

«Ромашка» балабақшасы, Зеленый Бор ауылы,

Қазақстан, Ақмола облысы, Бурабай ауданы.

@UNICEF Kazakhstan/2021/ValeriyKalyiev

артық салмақ пен семіздіктің алдын алу жөніндегі Ұлттық стратегияны әзірлеуге ықпал етті. Гендерлік аспектілерді ескеретін Стратегияның көрсеткіштері мен іс-шаралары «2021-2025 жылдарға арналған Дені сау ұлт» Ұлттық жобасына енгізілді.

Денсаулық сақтау министрлігімен бірлесіп, ата-аналарға тек емшек сүтімен емізудің және 6 айдан 2 жасқа дейінгі балаларға қосымша тамақ берудің маңыздылығы туралы рецептура кітабы жасалды, ол колледждер мен университеттер арасында таратылады және үш видеороликтермен әлеуметтік желілерде насихатталады.

Психикалық денсаулық

ЮНИСЕФ елдік кеңсесі жасөспірімдердің психикалық денсаулығы мен әл-ауқатын нығайтуға қолдау көрсетуді жалғастырды. ДДҰ-ЮНИСЕФ-тің «Жасөспірімдердің өркендеуіне көмектесу» атты бірлескен бастамасы (жасөспірімдерге арналған комикстер мен мұғалімдерге арналған нұсқаулық) жасөспірімдердің мектептерде әлеуметтік-эмоционалды білім алуына бейімделді.

Әрбір бала білім алады

Мектепке дейінгі жастағы балаларға білім беру

ЮНИСЕФ 0-7 жас аралығындағы балалардың 1 500 ата-анасынан/қамқоршысынан және

болашақ ата-аналарынан, сондай-ақ 0-7 жас аралығындағы балалармен жұмыс істейтін 82 маманнан бастапқы деректер мен ақпаратты алу үшін РДДВ мониторингі бойынша білімді, қарым-қатынастар мен тәжірибелерді (БҚТ) зерттеуді бастады. Бұл Қазақстандағы РДДВ мониторингі бойынша БҚТ-ның алғашқы зерттеуі.

ЮНИСЕФ - Инноченти зерттеу Кеңсесімен серіктестікте кіші жастағы балаларға білім беру сапасын қамтамасыз ету және мектепке дейінгі мекемелердің әлеуетін нығайту үшін балаларды оқыту және дамыту нәтижелерімен байланысты көрсеткіштерге негізделген өзін-өзі бағалаудың жаңа құралын әзірлеуді қолдады. Балабақшаларға арналған өзін-өзі бағалаудың формаларына мектепке дейінгі білім беру сапасының көрсеткіштері кіреді, олар инклюзивті тәсіл, отбасылармен өзара әрекеттесу, педагогика, кадрлық қамтамасыз ету және қоршаған орта төңірегінде құрылады.

Орта білім

Бастауыш және орта мектептер 1 қыркүйекте COVID-19 шектеулерін алып тастағаннан кейін ашылды. Мектептер тоғыз апта ішінде толығымен жабылып, 34 аптадан астам уақыт ішінде ішінара жабылды.

ЮНИСЕФ GIGA ұлттық басқару комитетін құруға және 20 000 баланы қамтитын кең жолақты интернетке 38 ауыл мектебін қосуға көмектесті.

ЮНИСЕФ GIGA ұлттық басқару комитетін құруға және

20 000 БАЛАНЫ

қамтитын кең жолақты интернетке 38 ауыл мектебін қосуға көмектесті.

Мұғалімдердің инклюзивті білім беру, сондай-ақ цифрлық құралдарды пайдалану туралы білімдеріндегі олқылықтарға зерттеу жүргізгеннен кейін Astana Hub-пен бірлесіп 5 500 бастауыш және орта мектеп мұғалімдері үшін инклюзивті аралас оқыту бойынша 14 сағаттық оқу курсы әзірленді. Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті (ХАТУ) 1 437 бастауыш және орта мектеп мұғалімдері үшін инклюзивті аралас оқыту бойынша 72 сағаттық оқу бағдарламасын әзірледі.

Дағдыларды дамыту

ЮНИСЕФ цифрлық платформалар, оны пайдалану ауқымын кеңейту және тәлімгерлік бағдарламалары арқылы дағдыларды дамыту туралы мазмұнды бірлесіп құруды, тестілеуді және институционализациялауды қолдады. Бұл қыздар арасында ғылымның, технологияның, инженерияның және математиканың (STEM) тұрақтылығын, көшбасшылығын, қатысуын арттыруға ықпал етті және 5000-нан астам баланы, жасөспірімдер мен жастарды, соның ішінде ең мұқтаждарды қамту арқылы жұмысқа орналасу қабілетін арттырды.

А. Тілеубердин атындағы мектептің жоғары сынып оқушылары Түркістан облысындағы GIGA бастамасы аясында интернетке қосылудың арқасында онлайн білім беру бағдарламаларында ноутбукпен жұмыс істеуде.

@UNICEF Kazakhstan/2021/RuslanKarsamov

ЮНИСЕФ балалар мен жасөспірімдердің оқуға, жұмысқа орналасуға және лайықты жұмыс алуға дағдыларын жақсарту жөніндегі UPSHIFT және Samgau бағдарламаларының ауқымын кеңейту үшін ЕХӘҚМ, Білім және ғылым министрлігімен (БҒМ), Ақпарат және қоғамдық даму министрлігімен (АҚДМ) ынтымақтасты. 46 жастар ресурстық орталығы және 70 білім беру ұйымы, оның ішінде осал жастарға арналған ұйымдар дағдыларды дамыту бойынша тренингтер өткізе бастады. Қазақстандағы елдік офис ЮНИСЕФ-тің Инновациялар жөніндегі басқармасымен және ЮНИСЕФ-тің Қырғызстан мен Өзбекстандағы кеңселерімен ынтымақтаса отырып, курстың сандық материалдарын ұсына отырып, қыздардың STEM және деректерді талдау саласындағы білімі мен дағдыларын кеңейте отырып, қыздарға арналған UniSat наноспутниктері бойынша білім беру бағдарламасының ауқымын кеңейтті, сондай-ақ STEM саласында бағдарламаның танымалдылығын арттыру және жоғары деңгейлі тәлімгерлерді тарту арқылы ауылдық жерлердегі қыздардың көбін осы саладағы білімді жалғастыруға шабыттандырды.

6 жастар ресурстық орталығы және

70 БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫ

оның ішінде осал жастарға арналған ұйымдар дағдыларды дамыту бойынша тренингтер өткізе бастады.

Әрбір бала зорлық-зомбылық пен қанаудан қорғалған

Зорлық-зомбылықтың алдын алу

ЮНИСЕФ отбасылардағы балаларға қатысты зорлық-зомбылық (БҚЗ) туралы БҚТ қайта зерттеу жүргізді, ол 2016 жылғы БҚТ-нің бастапқы зерттеуімен салыстырғанда оң және теріс тенденцияларды көрсетті. Бұл тенденциялар мыналарды қамтиды: қоғамның кең топтары тарапынан үйде және отбасында дене жазаларын қолдануды қолдаудың 7%-ға төмендеуі, балаларды қорғау мамандары тарапынан отбасыларда дене жазаларын қолдануды қолдаудың 10%-ға төмендеуі, халықтың негізгі бөлігінің психологиялық зорлық-зомбылықты түсінуінің 14%-ға артуы, балаларды қорғау мамандарының психологиялық зорлық-зомбылықты түсінуінің 8%-ға артуы және зорлық-зомбылықсыз тәрбие әдістерін қолданғаны туралы хабарлаған ата-аналардың/ересектердің үлесін 3%-ға артуы. Зерттеу сондай-ақ, жұртшылықтың көбісі БҚЗ туралы хабарлауды қаламайтынын көрсетті.

Бұған жауап ретінде ЮНИСЕФ-тің БҚЗ-ның алдын алу жөніндегі науқаны интернетте, оның ішінде ата-ана міндеттерін позитивті орындау туралы әлеуметтік желілердегі посттар, бейнематериалдар тарату және үкіметтік

емес ұйымдармен (ҰЕҰ) және әлеуметтік желілердегі қоғамдық пікір көшбасшыларымен ынтымақтастық арқылы 4,2 миллионға жуық адамды қамтыды. Өңірлік ҰЕҰ-мен серіктестік әлеуметтік желілерде, мессенджерлерде және чаттарда 2,7 миллионнан астам адам мен 132 топты қамтуға көмектесті. 412 000 адам ҰЕҰ-мен таратылған ата-ана міндеттерін позитивті орындау және БҚЗ алдын алу бойынша материалдарға белсенді үн қосты.

ЮНИСЕФ адам құқықтары жөніндегі Уәкілмен бірлесіп балаларға қатысты зорлық-зомбылықтың алдын алу және оған ден қою жүйесіне бағалау жүргізді, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссиямен бірлесіп оның функционалдық талдауын жүргізді. Нәтижелер Үкіметтің отбасылардағы зорлық-зомбылықтың алдын алу және оған ден қою жүйесін нығайтуды жоспарлау бойынша жұмысына үлес қосты.

Институтсыздандыру

Бала құқықтары жөніндегі Уәкіл, үкімет, парламент, ЮНИСЕФ және ҰЕҰ арасындағы диалог балаларды институттандыруға [интернаттық мекемелерге орналастыруға] жол бермеу мақса-

тында отбасылық күтімнің балама нысандарын нығайту туралы шешім қабылдауға әкелді. Кәсіби патронаттық қызметтерді нығайту бойынша ұсыныстар әзірлеу үшін жұмыс тобы құрылды. ЮНИСЕФ балаларға күтім жасаудың ұлттық жүйесін реформалау шеңберінде қызметтерге бағдарланған өзгерістерді жоспарлау мен іске асыруда Үкіметке қолдау көрсетті. Қазақстан мектеп-интернаттар туралы нақты деректерді жинау бойынша Еуропа және Орталық Азия елдері бойынша ЮНИСЕФ-тің Өңірлік кеңсесінің жұмысына қатысып, мектеп-интернаттар жүйесін қайта құруға дайындығын көрсетті.

Көші-қонға ұшыраған балалар

ЮНИСЕФ-тің қолдауымен көші-қонға ұшыраған балаларды қорғау бойынша стандартты қызметтер сыналды және адам құқықтары жөніндегі Уәкіл мен балалардың құқықтарын қорғау Комитетінің қолдауымен көші-қон процестеріндегі балалардың құқықтарын қорғау бойынша үш нұсқаулық әзірленді. Көші-қонға ұшыраған 354 бала (188 қыз және 166 ұл) қорғаныс қызметін алды. ЮНИСЕФ серіктес ҰЕҰ қолдауымен көші-қонға ұшыраған 856 балаға гуманитарлық қолдау мен әлеуметтік сүйемелдеу көрсетті.

Көші-қон саласындағы ұлттық заңнамаға халықаралық стандарттарға сәйкестігі тұрғысынан кешенді бағалау жүргізілді, оның нәтижелері ұлттық билікке ұсынылды. БҰҰ БЖКБ - мен бірлесіп, ЮНИСЕФ Қазақстан мен Қы-

**Айсұлу (13 жаста), Екібастұз қаласындағы
№24 орта мектептің 3-сынып оқушысы,
сіңлісі Инаяға қоқыстарды қалай сұрыптау
керектігін көрсетуде.**

© UNICEF Kazakhstan/2020/Valeriy Kaliyev

рғызстан мамандарының көші-қон процесінде балалардың ең үздік мүдделерін бағалау және анықтау, ынтымақтастық және әлеуметтік сүйемелдеу саласындағы әлеуетін нығайтты. 54 бұқаралық ақпарат құралдары мен ҰЕҰ өкілдері көші-қон мәселелерін этикалық тұрғыдан жария ету бойынша оқытудан өтті.

Әрбір бала қауіпсіз және таза ортада өмір сүреді

Сумен жабдықтау, санитария және гигиена (СЖСГ)

KAMEDA ҰЕҰ-мен серіктестікте жеті перинаталдық орталықта және жеті балалар ауруханасында ДДҰ/ЮНИСЕФ медициналық мекемелер үшін сумен жабдықтау және санитарияны жақсарту құралы негізінде инфекциялық аурулардың алдын алу және бақылау, сумен жабдықтау, санитария және гигиена объектілеріне (СЖСГ) бағалау жүргізілді. ЮНИСЕФ сондай-ақ гендерлік аспектілерді ескере отырып, 153 мектепте СЖСГ бағалауды жүргізуге қолдау көрсетті.

Дүлей апаттар, су және климат қаупін азайту

ЮНИСЕФ Төтенше жағдайлар және дүлей апаттардың қаупін азайту орталығынан, Төтенше жағдайлар Министрлігі жанындағы Апаттар медицинасы орталығынан және ДСМ жанындағы Республикалық психикалық

денсаулық ғылыми-практикалық орталығынан сарапшылар тобын тартты. Топ гуманитарлық жағдайларда зардап шеккендердің психикалық денсаулығын қолдау бойынша ДДҰ және БҰҰ БЖКБ басшылығын Қазақстан жағдайларына бейімдеді. Басшылықты ДСМ және Төтенше жағдайлар министрлігі мақұлдады.

Әрбір баланың өмірде тең мүмкіндіктері бар

Кедейшілікте өмір сүретін балалар

Ұлттық статистика бюросы монетарлық кедейлік көрсеткіштері мен әдістемелік нұсқауларды толықтыру үшін көп өлшемді кедейлік статистикасын әзірлеуге техникалық қолдау көрсетті. ЮНИСЕФ - Инноченти зерттеулер Кеңсесімен бірлесіп, 2022 жылы сынақтан өткізіліп, тексерілген озық халықаралық практикаға сәйкес көп өлшемді кедейлікті өлшеу әдіснамасының жобасы әзірледі.

Үкіметке балаларға бағытталған бюджетті құру және «Балаларға арналған мемлекеттік қаржы» (PF4C) бастамасын іске асыруды жалғастыру арқылы аса тиімді және әсерлі мемлекеттік қаржыландыру мәселелерінде қолдау көрсетілді. ЮНИСЕФ PF4C бойынша негізгі серіктестердің әлеуетін арттыру үшін ұлттық серіктестермен бірқатар вебинарлар мен пікірталастар өткізді.

БҒМ мен экономикалық зерттеулер институтына ТДМ-ға сәйкес балалардың мүддесі үшін мемлекеттік бюджет қаражатын мақсатты жұмсаудың ұлттық құралы болып табылатын балалар бюджетінің мониторингі жүйесінің әдіснамасын әзірлеу және іске қосу үшін техникалық қолдау көрсетілді. Ол ЮНИСЕФ-тің қолдауымен өткізілген вебинарлар мен талқылаулар сериясының қолдауымен халықаралық сарапшылармен, салалық министрліктермен және жергілікті билік органдарымен консультациялар барысында әзірленді.

Әлеуметтік қорғау

Әлеуметтік қорғаудың нормативтік-құқықтық базасын нығайту үшін ЮНИСЕФ үкіметке Әлеуметтік кодексті әзірлеуге техникалық қолдау көрсетті. 30-дан астам заңға және 150 заңға тәуелді актілерге мұқият сараптама жүргізу және әлеуметтік қорғауды реттеу саласындағы халықаралық тәжірибені талдау үшін сарапшылар тобы тартылды. Әлеуметтік кодекс тұжырымдамасының жобасы гендерлік теңдікті түгел қамтитын тәсіл ретінде айқындайды және аналар мен балаларға басым қолдау көрсетуге бағытталған. Ол 2022 жылы парламенттің қарарына ұсынылады деп жоспарлануда.

ЮНИСЕФ Экономикалық зерттеулер институтымен серіктестікте отбасы мен балаларға бағытталған ақша аударымдарының саясаты мен бағдарламаларының тиімділігін анықтау үшін

балалар мен олардың отбасыларын әлеуметтік қорғау жүйесіне ағымдағы формативті бағалау жүргізді. Бағалау барысында ақша аударымдары балалы отбасыларға COVID-19 пандемиясының кейбір әлеуметтік-экономикалық салдарын жеңуге қаншалықты көмектескені де зерттелді.

Әлеуметтік жұмыс

ЮНИСЕФ әлеуметтік жұмыс бойынша академиялық оқу бағдарламаларын нығайту және жұмыстан қол үзбей оқытуды ұйымдастыру арқылы әлеуметтік қызмет қызметкерлерінің әлеуетін арттыруда жетекші рөл атқарды. ЮНИСЕФ үкіметке сапалы әлеуметтік қызмет көрсету үшін әлеуметтік қызметкерлердің құзыреттілігін арттыруда техникалық қолдау көрсетуді жалғастырды. ЮНИСЕФ «Отбасы академиясы» Отбасын кешенді қолдау орталығы» қоғамдық қорымен бірлесіп әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік сүйемелдеудің негізгі дағдылары бойынша онлайн-тренингтер сериясын өткізді, онда осал отбасылармен және балалармен жұмыс істейтін 1 500 маман қамтылды. ЮНИСЕФ-те даярлықтан өткен 45 әлеуметтік жұмыс жөніндегі жаттықтырушы, кейіннен 377 әлеуметтік қызметкер мен әлеуметтік жоғары оқу орындарының 350 студенті үшін каскадты оқыту жүргізді.

Мүгедектігі бар балалар

Даму ерекшеліктері бар балаларды қолдау-

дың жетілдірілген жүйесін модельдеу үшін ЮНИСЕФ пен ЕХӘҚМ бірлесіп қызмет көрсетушілер мен ата-аналардың/отбасылардың әлеуетін бағалаудың, басқарудың және арттырудың ғылыми негізделген әдістемелері мен стандартталған әдістерін пайдалана отырып, күтім жасайтын адамдармен және ҰЕҰ-мен олқылықтарға талдау және консультациялар жүргізді. ДДҰ-ның күтім жасаушыларды оқыту жөніндегі бағдарламасын бейімдеу 80 ұлттық және жергілікті жаттықтырушы мен 128 күтім жасаушыны баланың дамуына, қарым-қатынасына және жұмыс істеуіне жәрдемдесу әдістерін оқытуға мүмкіндік берді.

Мүгедектіктің әлеуметтік моделі шеңберінде мүгедек балаларды бағалау мен қолдауда тәртіпталық командалардың әлеуетін дамыту үшін ЮНИСЕФ ЕХӘҚМ, Астана медицина университетімен және ДСМ Балаларды оңалту орталығымен бірлесіп 13 ұлттық және халықаралық вебинарлар шеңберінде әлеуметтік қамсыздандыру және оңалту бойынша 260 маман оқытылды.

Салааралық жұмыс

Деректерді жинау, білімді басқару және бағалау

ЮНИСЕФ білімді басқарудың жаңа Стратегиясын және 2021-2023 жылдарға арналған іске асыру Жоспарын әзірледі және енгізді.

Дүниежүзілік банкпен ынтымақтастықта ай сайын «Қазақстанды тыңдай отырып» БҚТ Республикалық репрезентативтік сауалнама жүргізілді, оның барысында Қазақстан халқының әлеуметтік және экономикалық әл-ауқаты туралы ақпарат алу мақсатында 1 500 үй шаруашылығынан деректер жиналды.

ЮНИСЕФ - Инноченти зерттеу Кеңсесімен, бала құқықтарын қорғау Комитетімен және экономикалық зерттеулер институтымен бірлесіп, қазіргі уақытта пилоттық тестілеуден өтіп жатқан балалардың әл-ауқатының индексі әзірленді.

ЮНИСЕФ және Талдықорған әйелдерді қолдау өңірлік Орталығы балалармен байланысты мәселелерге маманданған және бағдарламаларды, жобаларды және мемлекеттік саясатты бағалау тәжірибесі бар жергілікті ҰЕҰ мен АҚҰ тарту үшін мүдделі тараптардың қатысуымен бағалау жөніндегі мамандардың қазақстандық желісін құруда ынтымақтасқан. Желі мемлекеттік қызметтердің, бюджеттік бағдарламалардың және жергілікті билік органдарының саясатының тиімділігін арттыру арқылы жергілікті халықтың өмір сүру сапасын арттыру мақсатында бірлескен бағалау жүргізуге жәрдемдеседі.

Ақпараттық өзара әрекеттесу

Жаңа елдік бағдарламаны іске асыруды қолдау үшін жаңа коммуникациялық стратегия әзірленді. БАҚ-пен байланыс, ЮНИСЕФ Елдік

кеңсесінің цифрлық коммуникациялары және әлеуметтік желілердегі қоғамдық пікір көшбасшыларымен өзара іс-қимыл нығайтылды. Алғаш рет Қазақстанда ЮНИСЕФ бренді туралы хабардарлықты өлшеу жүргізілді, бұл респонденттердің 32% ЮНИСЕФ және оның қызметі туралы білетіндігін көрсетті.

Дәстүрлі БАҚ-та қатысуды кеңейту нәтижесінде бала құқықтары мен «балалар күн тәртібіне» арналған жаңалықтар мен талдамалық материалдар сегментіндегі ақпараттық қатысу үлесі мақсатты көрсеткіштен 33% асып, 37% құрады. Елдік кеңсенің веб-сайтына 1,7 миллионнан астам қолданушы кірді, бұл 2020 жылмен салыстырғанда 5,5 есе көп. Танымал онлайн-журналмен бірге Vlast.kz вакцинация мәселелері бойынша бір миллионға жуық адамды қамтуға мүмкіндік беретін арнайы медиа жоба іске асырылды.

Волонтерлік бағдарлама

2020 жылы басталған волонтерлік қызмет Ұлттық волонтерлер желісімен бірлесіп кеңейтілді. Ата-аналар мен үш жасқа дейінгі балаларға қамқорлық жасайтын адамдар мен жүкті әйелдер арасында жоспарлы вакцинацияны ілгерілету жобасы іске қосылды. Жастарды

елдегі жұмысқа орналастыру процесінің түрлі аспектілеріне оқытуға бағытталған «Generation Unlimited жұмысқа орналастыру дағдылары» жобасы басталды. Қорлауды болдырмау жөніндегі Be Kind бастамасын ілгерілету жалғастырылды: 164 волонтерлар 141 мектепті қамтуға көмектесті, оған 20 000-ға жуық оқушы мен 3 000 ата-ана қатысты. Мектептерде бала құқықтары бойынша 20 клуб ашылды, оған 8 200-ден астам адам қатысты. #BeGreen бастамасы климаттың өзгеруі және суды саналы тұтыну туралы білімдерін арттыру мақсатында 13 850 оқушыны қамтыды, #PlasticFree бастамасы 13 281 оқушыны, жол қозғалысы қауіпсіздігі бастамасы 7 397 оқушыны және табиғи апаттар қаупін азайту бастамасы 13 833 оқушыны қамтыды.

Гендерлік сұрақтар

ЮНИСЕФ отбасының тұрақтылығын, гендерлік теңдікті нығайту, балалардың отбасынан ажырауын болдырмау, БҚЗ алдын алу және ата-ана дағдыларын нығайту бойынша сараптамалық білім мен ұсынымдар бере отырып, Қазақстан Республикасының отбасылық және гендерлік саясатының 2030 жылға дейінгі Тұжырымдамасын жаңартуда үкіметке техникалық білім мен тәжірибе берді.

ЮНИСЕФ волонтеры, #BeGreen бағдарламасының қатысушысы, Нұр-Сұлтан қаласында қағаз қалдықтарын қайта өңдеуге әкелді.

@UNICEF Kazakhstan/2022/RuslanKarsamov

2021 жылдың желтоқсанында ЮНИСЕФ балаларға қатысты негізгі проблемаларды шешу мақсатында ЮНИСЕФ пен бизнес арасындағы ынтымақтастықты нығайту үшін Қазақстандағы бизнес-серіктестер Кеңесін құрды.

@UNICEF Kazakhstan/2021/ValeriyKalyiev

3 БӨЛІМ | Серіктестік

3 бөлім:

Серіктестік

ЮНИСЕФ-тің елдік кеңсесі БҰҰ-ның 2021-2025 жылдарға арналған тұрақты даму мақсатындағы ынтымақтастық жөніндегі Негіздемелік бағдарламасын іске асыру үшін Нәтижелер тобын, бірлескен құқық қорғау қызметін, техникалық үйлестіруді (ДДҰ, БҰҰДБ, ХКУ, БҰҰ-Әйелдер) және бағдарламалар әзірлеуді қоса алғанда, БҰҰ-ның ынтымақтастық тетіктеріне белсенді қатысты. БҰҰДБ, АТМЭЭК, БҰҰ ЕҚБ, БҰҰ-Әйелдер және ЮНФПА-мен әйелдер мен балаларға қатысты зорлық-зомбылықты болдырмау, ата-ана дағдыларын нығайту, балалар бюджетінің мониторингін ілгерілету және ТДМ қаржыландыру бойынша бірлескен бағдарламалар жүзеге асырылды.

БҰҰ-ның балалар мәселелері жөніндегі агенттіктері арасындағы ынтымақтастық БҰҰ-ның 2021 жылға арналған Коммуникациялық стратегиясын әзірлеу процесіндегі бірлескен ақпараттық-түсіндіру бағдарламалары мен ынтымақтастығының арқасында қамтамасыз етілді. ЮНИСЕФ БҰҰ-ның COVID-19 пандемиясына ақпараттық ден қою жөніндегі Консультативтік тобын басқарды және БҰҰ-ның бүкіл елдік командасы үшін күн сайын БАҚ монито-

рингін қамтамасыз етті. ДДҰ және ДСМ-мен бірлесіп ЮНИСЕФ бүкіл ел бойынша COVID-19 вакцинациясының көлемін ұлғайту бойынша ақпараттық-түсіндіру науқанын бастады.

Адам құқықтары жөніндегі Уәкіл Эльвира Әзімова зорлық-зомбылықтан зардап шеккен және көші-қонға ұшыраған балалардың құқықтарын алға жылжытуға елеулі үлес қосты және стандартты қызметтер мен саясаттарды әзірлеуге белсенді қатысты. Омбудсмен ЮНИСЕФ және ЕО-мен ынтымақтастықта үкіметтік және парламенттік деңгейдегі келіспеушіліктерді шешуді жақтады. Адам құқықтары жөніндегі Уәкілмен және бала құқықтары жөніндегі Уәкілмен ынтымақтастық көшіп-қонушы балалардың, репатриант балалардың, сондай-ақ ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың құқықтарын алға жылжытуға көмектесті.

ЮНИСЕФ парламентпен балалар бюджетін қалыптастыру, балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау және бала күтімі жүйесін реформалау мәселелері бойынша ынтымақтасты.

Жеке сектормен өзара әрекеттесу жаңа серіктестіктер құру және қазіргі уақытта балалар үшін ең жақсы қоғам құруда бизнестің әлеуетін ашу үшін 10 серіктес қатысатын бизнес-серіктестер Кеңесін құру арқылы күшейтілді. Олардың қатарына Beeline Қазақстанның ірі ұялы байланыс операторы, Қазақстанның ірі банкі «Halyk Bank» және екі сауда палатасы кіреді. Бизнес-серіктестер Кеңесінің мүшелері Қазақстандағы балалардың құқықтарын жақсартуға және қорғауға бағытталған бағдарламалар мен бастамаларды қолдау үшін ЮНИСЕФ-ке өз уақытын, білімін, инновациялық идеяларын, дағдылары мен іскерлік байланыстарын ұсынады. Бизнес-серіктестер Кеңесінің мақсаты - денсаулықты, тамақтануды, білім беруді және балаларды қорғауды жақсарту үшін бизнес пен ЮНИСЕФ-тің бірлескен шешімдерін әзірлеу алаңына айналу.

CHILDREN ARE EVERYONE'S BUSINESS.

ЮНИСЕФ Үкіметтің COVID-19 пандемиясына жауап қайтару шараларын қолдау мақсатында қазіргі уақытта Қазақстандағы ЮНИСЕФ-тің ірі донорларының бірі болып табылатын USAID-пен әріптестікті нығайтты. Қазіргі уақытта ЮСАИД COVID-19 вакцинациясына және жоспарлы иммундау жүйесін нығайтуға байланысты қауіптер мен жұртшылықтың қатысуы туралы хабардар ету бағдарламаларын қаржыландырады. Бұл ынтымақтастыққа жалған ақпаратпен жұмыс, вакцинаны сақтау кезінде суық тізбекті ұстап тұруға жылдам бағалау жүргізу, медицина қызметкерлері мен мұғалімдердің әлеуетін арттыру және иммундаудың маңыздылығын көпшілікке түсіндіру кірді.

Репатриант балалар мен көші-қон процестеріне тартылған балалардың мүдделерін қорғау және олардың базалық қызметтерге қолжетімділігі бойынша үкіметпен бірлескен қызметте Еуропалық Одақпен ынтымақтастық жалғасты. ЮНИСЕФ сондай-ақ Қазақстанда өкілдік ететін шетелдік елшіліктермен ынтымақтастық орнатты.

Қазақстандағы ЮНИСЕФ Өкілі Артур ван Дизен

Қазақстандағы бизнес-серіктестер Кеңесінің

алғашқы жиынында.

@UNICEF Kazakhstan/2021/ValeriyKalyiev

Қазақстандағы Еуроодақ Елшісі, Қазақстандағы Адам құқықтары жөніндегі уәкіл және ЮНИСЕФ Өкілі Нұр-Сұлтанда көші-қондағы балаларды қолдау орталығында қолайлы жағдай жасау мақсатында балалар үшін арнайы бөлмелер ашты.

© UNICEF Kazakhstan/2020/Valeriy Kaliyev

4 БӨЛІМ

Инновациялар
мен меңгерілген сабақтар

4 бөлім:

Инновациялар мен меңгерілген сабақтар

Екпе егуді қаламауды көбінесе вакцинациялауға қарсы тұратын халық өкілдеріне ғана жатқызса да, Қазақстанда ЮНИСЕФ-тің серіктестерімен бірлесіп жүргізген жұмысы бұл өте нәзік және күрделі мәселе екенін көрсетті. Сондай-ақ, мәселе Қазақстанда COVID-19 пандемиясына байланысты вакциноскептицизм деңгейінің едәуір артуымен атап өтілді.

ЮНИСЕФ жүргізген, вакциналардың көмегімен алдын алатын қызылшаның таралуының бастапқы себептерін талдау вакцинациялаудан бастарту мәселелердің тұтас спектрін қамтитынын және: 1) әртүрлі мүдделі тараптар арасында тиімді коммуникацияның жоқтығын; 2) медицина қызметкерлерінде білімнің жетіспейтіндігін; және 3) иммундау жүйесіндегі елеулі олқылықтарды нақты көрсететінін көрсетті. Бұл мәселелер ЮНИСЕФ-тің иммундауды жетілдіру жөніндегі бағдарламасы шеңберінде шешіледі. Вакцинаны қабылдамау деңгейі COVID-19 пандемиясына байланысты айтарлықтай өсті, дегенмен фактілер вакциносептицизм жауыққан екпеге қарсы адамдардың, ата-аналардың шынайы сұрақтары мен алаңдаушылықтары бар екендігін, жалған ақпарат, АМСК қызметтеріне қол жетімділіктің

GIGA бастамасы аясында интернетке қосылған

бастауыш сынып оқушысы Ерке Наз Нұрланбек.

Талдықұдық ауылы, Түркістан облысы, Қазақстан.

@UNICEF_Kazakhstan/2021/RuslanKarsamov

болмауы және вакциналардың жеткізіліміне, сақталуына және жанама әсерлеріне қатысты денсаулық сақтау жүйесіне сенімсіздік бар екендігін анық көрсетеді. Осыған қарамастан, медицина қызметкерлері ақпараттың негізгі және беделді көзі болып қала береді

ЮНИСЕФ пен серіктестер вакциналарды қабылдамаудың осы себептеріне, соның ішінде иммундау бағдарламасы туралы қолжетімді ақпараттың болмауына, edu.kz интернет - сайтында бірыңғай ақпараттық портал әзірлеуді қамтитын кешенді стратегия арқылы жауап берді, мұнда ата-аналар вакцинация және иммундау жүйесі туралы өздерінің негізделген сұрақтарына жауап таба алады, Vlast.kz бірлесіп «Екпе» медиа-жобасын, волонтерлік бағдарламаны және медицина қызметкерлерін оқыту туралы көре алады.

Бұдан басқа, нақты деректердегі олқылықтарды жою үшін ЮНИСЕФ ата-аналар мен медицина қызметкерлері арасында иммундау бойынша БҚТ зерттеуді, вакциналарды сатып алу және жеткізу жүйесін бағалау, медициналық қарсы көрсеткіштерді бағалау және иммундаудан кейінгі асқынуларға тіркеу жүргізді.

Алынған нәтижелер ақпараттық-түсіндіру науқаны арқылы вакцинадан бас тарту деңгейін төмендету және вакцинацияны жоспарлауды, сатып алуды, үйлестіруді және жүргізуді жақсарту үшін пайдаланылды.

ЮНИСЕФ бағдарламалар мен құқық қорғау қызметін әзірлеу үшін нақты деректерді алу кезінде әлеуметтік қорғау және БҚЗ сияқты жүйелерді бағалауға елеулі қаражат салды. Алайда, ол осы бағалауды жүргізу үшін жауапкершілікке жеткілікті қаражат жұмсамағаны белгілі болды. Нәтижесінде, бағалау жүргізілгеннен кейін контрагент оның нәтижелерімен келіспеген жағдайлар болды, бірақ ол жүргізілген бағалаумен толық келіскен. Бұл бағалау нәтижелерін қолдануда қиындықтар туғызып қана қоймай, серіктестікте шиеленісті тудырды. Болашақта бағалауды әзірлеу процесінің басында бағалауға қатысатын барлық серіктестер бағалаудың барлық аспектілерімен, соның ішінде нәтижелер/қорытындылар күтілгендей болмауы мүмкін екендігімен келісетініне қосымша назар аудару қажет.

Бастауыш және орта мектептер COVID-19 шектеулерін алып тастағаннан кейін 1 қыркүйекте күндізгі бөлімде ашылды. Мектептер тоғыз апта бойы толығымен жабылды, ал ішінара 34 аптадан асқанда (мектептің орналасқан жеріне байланысты кейбір айырмашылықтар бар). Бұл сөзсіз білімнің жоғалуына және оқушылардың айтарлықтай кетуіне әкелді. Пандемия балалардың Интернетте де, мектептерде де білім алуға

және оқуға мүмкіндік беруінің маңыздылығына назар аударды. Карантин кезінде оқушылардың 90% астамы қашықтықтан оқытуға өткендіктен, оқытудың үздіксіздігін сақтау үшін цифрлық технологиялар мен жақсы интернет-байланысы өте маңызды.

Осыған байланысты ЮНИСЕФ аралас цифрлық оқытуды ұйымдастыру үшін мұғалімдерге материалдар ұсыну, сондай-ақ цифрлық қоғамдық игіліктерді (ЦҚИ) дамыту арқылы мектептерді интернетке қосуға жәрдемдеседі. Сонымен қатар, бұл онлайн режимінде тілдік сауаттылықты дамытуға, атап айтқанда, көші-қонға ұшыраған және қақтығыс аймақтарынан оралған балаларға арналған «Akelius» тілдік бастамасын жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, 2020 жылы Цифрлық қоғамдық игіліктер альянсына (ЦҚИА) кіргеннен кейін, Қазақстан цифрлық дамуды ынталандыру, халықтың цифрлық дағдыларын қосу және қалыптастыру үшін DigitEl жаңа жобасына «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын қайта қарайды. ЮНИСЕФ үкіметтің, квази-үкіметтік ұйымдардың, ҰЕҰ-ның және стартаптардың қатысуымен ЦҚИ-ға қажеттіліктерді бағалауды жүргізді, оның барысында қолданыстағы шешімдер немесе ЦҚИ ретінде әзірленуі тиіс шешімдер айқындалды. Қазақстандық стартаптар

Исатай (11 жаста), Алматы облысы, Боралдай ауылындағы үйінің ауласында. COVID-19 пандемиясына және мектептің жабылуына байланысты Исатай қашықтан оқыды.

@UNICEF Kazakhstan/2021/NaziraKaiymova

30 жылдық 2021

қауымдастығына арналған ЮНИСЕФ пен Astana Hub өткізген ЦҚИ бойынша вебинарлар топтамасы олардың ЦҚИ мен қолжетімділік стандарттарын түсінуі мен білуін жақсартты. Кейіннен ЦҚИ компонентін Astana Hub акселерация бағдарламасына енгізді, ал үш цифрлық платформа (Okulab.kz; Doskaz.kz; okoo.kz) көру және есту қабілеті бұзылған балалардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін ЦҚИА халықаралық стандарттарына сәйкес келтірілді. Цифрлық қоғамдық игілік - Қолжетімді Қазақстан (<https://doskaz.kz/en>) жаһандық ЦҚИА-мен танылды.

Бұл тты технологияларды дамыту оқытуға көмек көрсету, оқулықтарды цифрлық форматқа бейімдеу, онлайн-сабақтар өткізу, бастауыш мектептен жоғары мектепке дейінгі оқушылардың цифрлық дағдыларын қалыптастыру үшін интеграцияланған онлайн-платформаларды құру үшін көптеген мүмкіндіктер береді. Қызмет көрсету тәсілдерін түрлендірудің және мемлекеттің азаматтармен және бизнеспен өзара әрекеттесуінің негізгі бағыты ашық сәулет қағидаттарына көшу болады, оның шеңберінде коммерциялық сектормен ынтымақтастықтың сапалы жаңа деңгейі құрылатын болады. ЮНИСЕФ-тің ЦҚИ ауқымын алға жылжыту және кеңейту бойынша жұмысының нәтижесінде жаңа цифрлық шешімдерді құру кезіндегі DigitEL негізгі қағидаты ақпаратты сақтаудың ашық технологияларын пайдалану болып табылады (open-source).

GIGA бастамасы бойынша интернетке қосылған мектеп оқушылары мен мұғалімдері ЮНИСЕФ өкілдерінің Қазақстанның Түркістан облысы, Қабылсай ауылына сапары кезінде.

ЮНИСЕФ Қазақстан

Мекенжайы:

- 📍 Қазақстан Республикасы,
Z10K8H4, Ұр-Сұлтан қ.,
10 Бейбітшілік к-сі, 1 блогі
- ☎ +7 (7172) 32-28-78

Бізге жазылыңыздар:

- 📘 UNICEFKazakhstan
- 🐦 @unicefkaz
- 📷 @unicefkazakhstan
- 🌐 <https://www.unicef.org/kazakhstan/>